

REGLUGERÐ

um eignarskráningu í verðbréfamiðstöð.

I. KAFLI

Gildissvið og orðskýringar.

1. gr.

Gildissvið.

Reglugerð þessi gildir um skráningu réttinda yfir rafréfum í verðbréfamiðstöð.

Með reglugerðinni er kveðið nánar á um grundvöll og framkvæmd eignarskráningar í skilningi laga nr. 7/2020 um verðbréfamiðstöðvar, uppgjör og rafræna eignarskráningu fjármálagerna, réttindi og skyldur þátttakenda í verðbréfamiðstöðvum, stofnun reikninga og innköllun í því skyni að afmá réttindi yfir rafréfum í verðbréfamiðstöð eða ógilda áþreifanlega fjármálagerna vegna rafrænnar útgáfu þeirra í verðbréfamiðstöð.

Skráning eignarréttinda yfir rafréfum með þeim réttaráhrifum sem kveðið er á um í lögum nr. 7/2020 og reglugerð þessari er einungis heimil verðbréfamiðstöð sem hefur hlotið starfsleyfi samkvæmt lögnum.

2. gr.

Orðskýringar.

Í reglugerð þessari merkir:

1. *Eignarskráning*: Skráning beinna og óbeinna réttinda yfir rafréfum í verðbréfamiðstöð.
2. *Reikningsstofnun*: Félag eða stofnun sem er þátttakandi í verðbréfamiðstöð, sbr. 1. mgr. 6. gr. laga nr. 7/2020, og hefur milligöngu um eignarskráningu á grundvelli fullgilds aðildarsamnings við verðbréfamiðstöðina.
3. *Reikningur*: Skrá í kerfi verðbréfamiðstöðvar auðkennd reikningseiganda, sem bein og óbein réttindi yfir rafréfum eru færð í samkvæmt ákvæðum laga nr. 70/2020 og reglugerðar þessarar.

Að öðru leyti gilda orðskýringar í lögum nr. 7/2020 um verðbréfamiðstöðvar, uppgjör og rafræna eignarskráningu fjármálagerna.

II. KAFLI

Réttindi og skyldur þátttakenda í verðbréfamiðstöðvum.

1. Verðbréfamiðstöðvar.

3. gr.

Framkvæmd og réttaráhrif eignarskráningar.

Eignarskráning rafréfs í verðbréfamiðstöð veitir skráðum rétthafa lögformlega heimild fyrir þeim réttindum sem hann er skráður eigandi að og skal jafngilda skilríkjum um eignarrétt að rafréfinu gagnvart útgefanda.

Verðbréfamiðstöð heldur reikninga fyrir eigendur rafréfa þar sem stofnun, breytingar eða niðurfellingar á réttindum yfir rafréfum skulu eignarskráðar.

Réttaráhrif eignarskráningar teljast vera frá þeirri stundu sem skráning hefur átt sér stað hjá verðbréfamiðstöð. Í eignarskráningu í verðbréfamiðstöð skal koma fram nákvæm tilgreining þeirrar stundar sem eignarskráning nýtur réttarverndar, sbr. 19. gr., og skal rétthafa veitt staðfesting á henni, óski hann eftir því.

4. gr.

Gagnsæi gjalddöku.

Um gagnsæi gjalddöku verðbréfamiðstöðvar fyrir umsýslu með rafréf og eignarskráningu fer eftir fyrirmælum í 34. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 909/2014 frá 23. júlí 2014 um bætt verðbréfauppgjör í Evrópusambandinu og um verðbréfamiðstöðvar, sbr. 1. mgr. 3. gr. laga nr. 7/2020, eftir því sem við á.

2. Reikningsstofnanir

5. gr.

Heimild reikningsstofnunar til milligöngu um eignarskráningu.

Aðili sem getur verið þátttakandi í verðbréfamiðstöð hefur heimild til milligöngu um eignarskráningu í verðbréfamiðstöðinni, enda liggi fyrir fullgildur aðildarsamningur við hana.

Um skilyrði fyrir aðild reikningsstofnunar að verðbréfamiðstöð og um réttindi hennar og skyldur við milligöngu um eignarskráningu í verðbréfamiðstöð fer eftir aðildarsamningi hennar og verðbréfamiðstöðvar, sé ekki annað ákveðið í lögum, reglugerðum eða reglum settum samkvæmt þeim.

6. gr.

Beiðni um eignarskráningu eða niðurfellingu réttinda.

Beiðni um eignarskráningu skal beint til reikningsstofnunar. Reikningsstofnun tekur við beiðni um eignarskráningu eða niðurfellingu réttinda að rafréfi.

Við móttöku á beiðni skv. 1. mgr. ber reikningsstofnun að kanna rækilega hvort hin tilkynntu réttindi stafi örugglega frá þeim sem réttindin á og að nauðsynlegar upplýsingar liggi fyrir um eignarskráninguna með því að krefjast þeirra skilríkja sem nefnd eru í 10. gr., sbr. 2. tölul. 1. mgr. 12. gr., eða á annan öruggan hátt.

7. gr.

Leiðrétting á eignarskráningu.

Áður en reikningsstofnun gerir leiðréttingu á eignarskráningu, sbr. 12. gr. laga nr. 7/2020, skal öllum rétthöfum tilkynnt um hvaða leiðréttingar eigi að gera og veita þeim kost á að koma á framfæri sjónarmiðum sínum. Þegar leiðréttingin hefur verið gerð skal senda öllum rétthöfum tilkynningu um hana, sbr. 9. gr. laga nr. 7/2020 og 19. gr.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er reikningsstofnun heimilt að leiðrétta augljós mistök eða villufærslur enda sé send tilkynning, sbr. 9. gr. laga nr. 7/2020 og 19. gr., til allra rétthafa eftir að leiðrétting hefur verið gerð.

3. Stofnun reikninga.

8. gr.

Val um reikningsstofnun.

Eigandi rafréfs velur sér reikningsstofnun, sem hefur milligöngu um eignarskráningu á reikningi í verðbréfamiðstöð í hans nafni, nema annað sé sérstaklega ákveðið í lögum eða reglum settum samkvæmt þeim.

Eiganda rafréfs er ávallt heimilt að óska eftir því að rafréf á reikningi hans hjá verðbréfamiðstöð verði færð á reikning hans í umsjón annarrar reikningsstofnunar, enda standi ákvæði 6. gr. því ekki í vegi.

9. gr.

Upplýsingar á reikningi.

Á reikningi í kerfi verðbréfamiðstöðvar skal að minnsta kosti koma fram:

1. Reikningsstofnun, sem heimild hefur til skráningar á reikninginn.
2. Auðkenni rafréfs (ISIN).
3. Fjöldi eininga (nafnverð).
4. Nafn reikningseiganda.

10. gr.

Skilyrði fyrir stofnun reiknings.

Skilyrði þess að stofna reikning hjá verðbréfamiðstöð fyrir einstakling eða lögaðila er að könnun á áreiðanleika upplýsinga um viðskiptamenn hafi farið fram í samræmi við kröfur laga nr. 140/2018 um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, eftir því sem við á.

11. gr.

Stofnun reiknings án könnunar persónuskilríkja.

Reikningsstofnun er heimilt að stofna reikning í verðbréfamiðstöð án könnunar persónuskilríkja skv. 9. gr. enda hafi áreiðanleikakönnun þegar verið framkvæmd af hálfu lána- eða fjármálastofnunar sem hlotið hefur starfsleyfi á Íslandi eða samsvarandi lögaðila sem hlotið hefur starfsleyfi á Evrópska efnahagssvæðinu, í samræmi við III. kafla laga nr. 140/2018 um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Leiki grunur á að viðskiptin tengist broti gegn ákvæðum laga nr. 140/2018 er stofnun reiknings samkvæmt ákvæði þessu óheimil.

12. gr.

Ábyrgð gagnvart verðbréfamiðstöð.

Reikningsstofnun ábyrgist eftirfarandi gagnvart verðbréfamiðstöð og skal, ef óskað er eftir því, sýna fram á:

1. Að nauðsynleg könnun á persónuskilríkjum, eða löglegum skilríkjum (vottorðum) um stofnun lögaðila, ef það á við, hafi farið fram við stofnun reiknings, sbr. 10. og 11. gr., og veita henni aðgang að þeim gögnum sem þar liggja til grundvallar.
2. Að lögð hafi verið fram fullnægjandi gögn sem sanna réttindi rétthafa að rafbréfi.
3. Hvenær hún hafi óskað eftir leiðréttingu á eignarskráningu, sbr. 12. gr. laga nr. 7/2020, og að andmælaréttur hafi verið virtur.

Varðveita skal gögn samkvæmt ákvæði þessu í fimm ár frá því að réttindi á viðkomandi reikningi falla niður.

III. KAFLI

Grundvöllur og framkvæmd eignarskráningar.

1. Beiðni um eignarskráningu og tilkynning.

13. gr.

Almenn skilyrði fyrir skráningu réttinda yfir rafbréfum.

Til þess að unnt sé að skrá réttindi yfir rafbréfum í verðbréfamiðstöð er nauðsynlegt að þau staðfesti, stofni, breyti eða felli niður réttindi yfir rafbréfi sem beiðnin tekur til og með þeim réttaráhrifum sem eignarskráningunni fylgja.

14. gr.

Skráning óbeinna eignaréttinda að rafbréfum.

Reikningsstofnun skráir veð samkvæmt veðsamningi og önnur skráningarhæf réttindi yfir rafbréfi, s.s. vegna gjaldþrots, haldlagningar o.fl., að undangenginni könnun skv. 10. gr., sbr. 2. tölul. 1. mgr. 12. gr., eða á annan öruggan hátt.

Við eignarskráningu samkvæmt 1. mgr. ber að skrá á reikning, í samræmi við 18. gr., upplýsingar um:

1. Tímamark, sem réttindi miðast við, og nafn reikningsstofnunar þar sem grunn gögn eignarskráningar eru varðveitt, s.s. veðsamningur eða aðrir löggæringar sem eru grundvöllur eignarskráningar.
2. Til hvaða rafbréfa réttindi taka til.
3. Nafn rétthafa.

Reikningsstofnun annast varðveislu veðsamninga og annarra gagna er kveða á um þau réttindi að rafbréfi sem nefnd eru í 1. mgr. í samræmi við ákvæði gildandi laga svo og reglugerð þessa.

Þegar beiðni um eignarskráningu samkvæmt ákvæði þessu varðar aðeins hluta þeirra rafbréfa sem eru á reikningi skal það koma skýrt fram á reikningnum.

15. gr.

Skráning réttinda vegna fjárnáms, kyrrsetningar, lögbanns o.fl.

Skráning réttinda yfir rafbréfum í verðbréfamiðstöð á grundvelli laga nr. 90/1989 um aðför, og laga nr. 31/1990, um kyrrsetningu, lögbann o.fl., skal gerð á grundvelli staðfests endurrits um fjárnám, kyrrsetningu eða lögbann, eftir því sem við getur átt.

Skráning réttinda yfir rafbréfum í verðbréfamiðstöð vegna setu maka í óskiptu búi svo og vegna einkaskipta skal gerð á grundvelli leyfis sem sýslumaður veitir samkvæmt lögum nr. 20/1991 um skipti á dánarbúum o.fl.

Skráning réttinda yfir rafbréfum í verðbréfamiðstöð vegna opinberra skipta á dánarbúum og gjaldþrotabúum skal gerð á grundvelli úrskurða sem kveðnir eru upp í samræmi við ákvæði laga nr. 20/1991 um skipti á dánarbúum o.fl., svo og úrskurða um gjaldþrot sem kveðnir eru upp á grundvelli laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl.

Skráning upplýsinga um sviptingu lögræðis, takmarkaða lögræðissviptingu eða aðrar takmarkanir á fjárforræði á reikning í verðbréfamiðstöð skal gerð á grundvelli staðfests endurrits frá þeim dómstól er kveðið hefur upp úrskurð um sviptingu þeirra réttinda sem grein þessi tekur til, sbr. að öðru leyti ákvæði lögræðislaga nr. 71/1997, um réttindi og skyldur yfirlögráðanda o.fl.

Við skráningu réttinda yfir rafbréfum í verðbréfamiðstöð á grundvelli úrskurðar dómstóls eða annars konar opinberrar réttargerðar skal beiðandi um eignarskráningu leggja fram yfirlýsingu þess stjórnvalds eða endurrit dóms, eða úrskurðar, sem beiðni um eignarskráningu grundvallast á.

2. Könnun hjá reikningsstofnun.

16. gr.

Könnun reikningsstofnunar á forsendum til eignarskráningar.

Reikningsstofnun skal, áður en hún skráir réttindi yfir rafbréfum á reikning í verðbréfamiðstöð, kanna hvort skilyrði eignarskráningar séu fyrir hendi.

17. gr.

Beiðni um eignarskráningu vísað frá.

Reikningsstofnun skal vísa frá beiðni um eignarskráningu ef:

1. Beiðnin varðar fjármálagerning sem ekki hefur verið rafrænt skráður í verðbréfamiðstöð.
2. Beiðni varðar réttindi yfir rafbréfi sem hafa ekki verið skráð á reikning sem reikningsstofnunin hefur umsjón með.
3. Ekki er unnt að skrá efni þeirra réttinda sem beiðnin fjallar um.
4. Réttindin hafa þegar verið skráð á reikning.

Reikningsstofnun skal sjá til þess að beiðanda um eignarskráningu sé tilkynnt, án ástæðulauss dráttar, um ástæður þess að ekki er unnt að skrá réttindin.

3. Könnun og skráning í verðbréfamiðstöð.

18. gr.

Eignarskráning.

Skráning réttinda yfir rafbréfi fer fram á reikning reikningseiganda með færslu í kerfi verðbréfamiðstöðvar.

Öll réttindi yfir rafbréfi sem skráð hafa verið á reikning í verðbréfamiðstöð skulu skilmerkilega skjalfest og rekjanleg á honum.

4. Tilkynningar til rétthafa.

19. gr.

Tilkynningar til rétthafa um eignarskráningu.

Reikningsstofnun er skylt, sbr. 9. gr. laga nr. 7/2020, að tilkynna öllum rétthöfum sérhverja skráningu réttinda yfir rafbréfi í verðbréfamiðstöð sem hún hefur haft milligöngu um. Í tilkynningu skal koma fram nafn reikningsstofnunar sem annast hefur milligöngu um eignarskráninguna, nafn verðbréfamiðstöðvar þar sem réttindin eru eignarskráð, efni réttindanna, um önnur gildandi réttindi

sem skráð eru á reikning hlutaðeigandi, svo og tilgreining þeirrar stundar sem réttaráhrif eignarskráningarinnar miðast við.

Reikningsstofnun og verðbréfamiðstöð er heimilt að semja nánar um fyrirkomulag við miðlun tilkynninga sem skylt er að senda rétthöfum samkvæmt lögum, reglugerð þessari eða reglum verðbréfamiðstöðvar.

20. gr.

Tímafrestur tilkynningar um eignarskráningu.

Tilkynningum samkvæmt 19. gr. skal miðlað til rétthafa þegar í stað og eigi síðar en tveimur dögum eftir að beiðni um eignarskráningu barst reikningsstofnun, sbr. 6. gr., nema að eigandi reiknings hafi sérstaklega samið um aðra tilhögun samkvæmt reglum sem verðbréfamiðstöð hefur sett.

IV. KAFLI

Lok og afmáning réttinda.

21. gr.

Afmáning réttinda sem hafa ekki lengur þýðingu eða fallin eru úr gildi.

Verðbréfamiðstöð er heimilt samkvæmt 13. gr. laga nr. 7/2020 að afmá réttindi yfir rafbréfi sem telja má að hafi ekki lengur þýðingu eða um er að ræða réttindi sem eru 20 ára gömul eða eldri og sem telja verður að séu sannanlega úr gildi fallin eða enginn rétthafi hefur fundist að.

Verðbréfamiðstöð skal senda reikningsstofnun tilkynningu um þau réttindi sem fyrirhugað er að afmá og, ef við á, óska eftir upplýsingum um eiganda að reikningi. Verðbréfamiðstöð birtir innköllun í Lögbirtingablaðinu til þeirra sem telja sig eiga rétt til hinna skráðu réttinda og skal innköllunarfrestur vera þrír mánuðir.

Hafi enginn gefið sig fram áður en innköllunarfrestur er liðinn skal verðbréfamiðstöð afmá réttindin.

22. gr.

Tilkynning til rétthafa um lok eða afmáningu réttinda.

Þegar réttindum sem skráð hafa verið yfir rafbréfi í verðbréfamiðstöð er lokið, þau felld niður og afmáð, ber að senda tilkynningar samkvæmt ákvæði 19.-20. gr., sbr. 9. gr. laga nr. 7/2020.

23. gr.

Tilkynning fyrir afmáningu réttinda.

Áður en afmáning réttinda fer fram skal verðbréfamiðstöð tilkynna hlutaðeigandi rétthöfum og reikningsstofnun um það fyrirfram og tilgreina það tímamark sem áformað er að lok réttaráhrifa eignarskráningar miðist við.

24. gr.

Upplýsingar um afmáningu réttinda til reikningsstofnunar.

Án ástæðulauss dráttar og í síðasta lagi 8 virkum dögum eftir að afmáning réttinda fer fram skal verðbréfamiðstöð senda reikningsstofnun:

1. Yfirlit um þá rétthafa sem höfðu réttindi, skráð yfir rafbréf, sem verðbréfamiðstöð hefur afmáð.
2. Reikningsyfirlit fyrir sérhvern reikning í verðbréfamiðstöð þar sem afmáning réttinda hefur farið fram.
3. Gögn sem varða afmáningu réttinda yfir rafbréfum á þeim reikningum sem reikningsstofnun hefur milligöngu um eignarskráningu og tilmæli til reikningsstofnana með hvaða hætti þær eigi að afhenda gögn sem varða afmáningu réttindanna, ef við á.

Reikningsstofnun skal án ástæðulauss dráttar og eigi síðar en 8 virkum dögum frá því að henni berast upplýsingar og gögn samkvæmt 1. mgr. senda þeim rétthöfum sem eiga að fá afhent gögn tilkynningu um hvar afhending þeirra fari fram.

V. KAFLI
Innköllun áþreifanlegra fjármálagerninga.

25. gr.

Framkvæmd innköllunar.

Útgefandi áþreifanlegra fjármálagerninga innkallar þau með því að birta auglýsingu í Lögbirtingablaðinu um að stjórn félagsins hafi ákveðið að ógilda með innköllun útgefna fjármálagerninga vegna rafrænnar útgáfu þeirra í verðbréfamiðstöð í samræmi við ákvæði laga nr. 7/2020. Innköllunin skal birt ekki síðar en 3 mánuðum áður en rafræn útgáfa fjármálagerninga í verðbréfamiðstöð fer fram.

Jafnframt því að auglýsa innköllun tvisvar í Lögbirtingablaði ber útgefandi ábyrgð á því að birta auglýsingu um innköllun réttinda skv. 1. mgr. í öðrum fjölmiðlum með áberandi hætti, s.s. í einu eða fleiri dagblöðum sem hafa viðtæka útbreiðslu á Íslandi og öðrum miðlum sem ástæða þykir til að nota svo upplýsingar um innköllun komist til eigenda viðkomandi útgefna fjármálagerninga.

Nú hefur útgefandi áþreifanlegra fjármálagerninga tekið ákvörðun með löglegum hætti um rafræna útgáfu þeirra og skal hann þá í samráði við verðbréfamiðstöð ákveða tímasetningu (dagsetningu og stund) rafrænu útgáfunnar og þar með frá hvaða stundu hinir áþreifanlegu fjármálagerningar eru ógildir.

26. gr.

Auglýsing vegna innköllunar.

Í auglýsingu, sbr. 25. gr., skal að lágmarki tekið fram:

1. Tilgreining þeirra fjármálagerninga sem innköllun tekur til, s.s. tilgreining á útgefanda svo og aðrar þær upplýsingar sem nauðsynlegar má telja svo að unnt sé að þekkja og greina réttindi samkvæmt viðkomandi fjármálagerningi og á hvaða ári réttindum er ætlað að ljúka, ef um tímabundin réttindi er að ræða.
2. Hvenær (dagsetning) réttindi samkvæmt hinum áþreifanlega fjármálagerningi verði rafrænt skráð í verðbréfamiðstöð og hinir áþreifanlegu fjármálagerningar þar með ógildir.
3. Tilvísun til þeirrar einingar sem rafréfið skulu gefin út í eftir rafræna skráningu, sbr. 1. tölul.
4. Hvort útgefandi hafi, í kjölfar rafrænnar útgáfu í verðbréfamiðstöð og að innköllunarfresti liðnum, ákveðið að greiðslur til eiganda réttindanna skuli einungis fara fram í gegnum kerfi verðbréfamiðstöðvarinnar.
5. Nafn verðbréfamiðstöðvar þar sem útgáfa rafréfa er áformuð.

27. gr.

Réttindi við rafræna útgáfu.

Réttindum samkvæmt áþreifanlegum fjármálagerningum skal breyta í rafréfið í samræmi við samning útgefanda og verðbréfamiðstöðvar um útgáfuna, s.s. nafnverð, auðkenni o.fl.

Nafnverð einingar er ekki unnt að tilgreina í hærri fjárhæð en sem svarar til lægsta nafnverðs á verðbréfi þegar innköllun réttindanna á sér stað.

Nú hefur rafræn útgáfa átt sér stað í verðbréfamiðstöð og falla þá úr gildi öll fyrri einkennisnúmer áþreifanlegs fjármálagernings, svo og önnur einkenni hans.

28. gr.

Tímamark réttinda samkvæmt áþreifanlegum fjármálagerningi.

Réttindi samkvæmt áþreifanlegum fjármálagerningi sem hefur verið innkallaður og skráður í samræmi við ákvæði laga nr. 7/2020 og reglugerð þessa nýtur réttarverndar frá og með þeirri stundu sem færsla réttindanna hefur farið fram í verðbréfamiðstöð.

VI. KAFLI

Gildistaka.

29. gr.

Gildistaka.

Reglugerð þessi, sem er sett samkvæmt heimild í 1.-4. og 6. tölul. 31. gr., sjá og 3. mgr. 13. gr. og 1. mgr. 14. gr., laga nr. 7/2020 um verðbréfamiðstöðvar, uppgjör og rafræna eignarskráningu fjármálagerna, öðlast gildi frá og með 1. mars 2023. Frá sama tíma fellur úr gildi reglugerð nr. 397/2000 um rafræna eignarskráningu verðbréfa í verðbréfamiðstöð, með síðari breytingum, sbr. reglugerð nr. 258/2015.

Fjármála- og efnahagsráðuneytinu, _____ 2022.